

1. CONTABILITATE NOȚIUNI DE BAZĂ

✚ DEFINIȚII

Contabilitatea este o *tehnno-știință*¹ cu „activitate specializată în măsurarea, evaluarea, cunoașterea, gestionarea și controlul activelor, datoriilor, capitalurilor proprii precum și rezultatelor obținute”² de o entitate economică.

„**Normalizarea** contabilității se bazează pe un proces formator de norme și reguli care impun respectarea lor în companii prin prisma prezentării și constituirii informației contabile având ca scop principal expresia armonizării documentelor contabile în vederea obținerii de ameliorări în practică.

Normalizarea contabilă confirmă accesul la informație mai multor utilizatori, urmărind generarea unui proces decizional pertinent, rațional, conturarea unui mediu cu încredere ridicată pentru manageri și investitori precum și inițierea unui arbitraj între emitenții informației contabile, auditori și alte categorii de utilizatori.”³

Normalizarea contabilității reprezintă obligativitatea desfășurării acesteia prin respectarea unor norme (reguli) stabilite prin acte normative.

✚ REGLEMENTAREA CONTABILITĂȚII

Contabilitatea în România funcționează pe baza legii nr. 82/1991 **Legea contabilității** (cu modificări și adăugiri). Aceasta este dezvoltată de alte 2 acte normative în funcție de tipul entității economice:

- **OMFP 1802/2014** – Reglementări contabile privind situațiile financiare individuale și situațiile financiare consolidate;
- **OMFP 1286/2012** – Reglementări contabile conforme cu *Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS)*.

---

¹ Concept utilizat de profesorul Bernard Colasse în lucrarea *Comptabilité générale, 4-e édition* Ed. Economica, Paris, pg. 24, concept care se referă la *contabilitate* ca la o tehnică aflată în strânsă legătură cu știința, în relație simbiotică, prin utilizarea atât a informațiilor din literatura și practicile existente cât și a rezultatelor concludente bazate pe cercetare.

² Legea nr. 82 din 1991 cu modificările ulterioare, art. 2.

³ V. M., Ștefan-Duicu, (2016), *Contabilitate și raționament profesional*, Editura Nemira, București, pg. 55.

Alte legi și acte normative ale căror prevederi influențează înregistrările contabile:

- 1. **Legea 227/2015** privind Codul Fiscal (cu actualizări și adăugiri) – cuprinde noțiuni referitoare la impozitul pe profit, impozitul pe salarii, contribuțiile datorate atât de angajat cât și de angajator, impozite și taxe locale, etc.);
- 2. **OMFP 2861/2009** (cu actualizări și adăugiri) privind organizarea și efectuarea inventarierii activelor, datoriilor și capitalurilor proprii);
- 3. **OMFP 2634/2015** privind documentele financiar-contabile face referire la:
  - Normele generale de întocmire și utilizare a documentelor financiar-contabile;
  - Normele specifice de utilizare a documentelor financiar-contabile;
  - Documentele financiar-contabile care se păstrează timp de 5 ani (*Notă de recepție și constatare de diferențe, Bon de consum, Fișă de magazie, etc.*).

Conform Legii contabilității 82/1991:

- Societățile comerciale, societățile/companiile naționale, regiile autonome, institutele naționale de cercetare-dezvoltare, societățile cooperatiste și celelalte persoane juridice **au obligația să conducă și să organizeze contabilitatea financiară**, potrivit prezentei legi.

- **Contabilitatea financiară (generală)** are rolul de înregistrare a operațiilor economice și financiare în cadrul raporturilor societății cu mediul economico-social, pentru determinarea periodică și sintetică a situației patrimoniale și financiare și pentru determinarea rezultatului.

Aceasta furnizează informații cu caracter retrospectiv publicate prin documentele de sinteză contabilă, informații necesare **utilizatorilor externi** (organe fiscale, instituții de credit, parteneri-furnizori și clienți, posibili investitori, etc.) **și interni** (manageri, personal).

- ✓ Contabilitatea financiară este reglementată prin **norme generale unitare** atât pe plan național, cât și internațional;
- ✓ Contabilitatea se ține în **limba română** și în **monedă națională**.
- ✓ Contabilitatea operațiunilor efectuate în valută se ține atât în **monedă națională**, cât și în **valută**, potrivit reglementărilor contabile elaborate în acest sens;
- ✓ Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine **administratorului sau altei persoane care are obligația gestionării entității respective**;

- ✓ **Exercițiul financiar** reprezintă perioada pentru care trebuie întocmite situațiile financiare anuale și, de regulă, coincide cu anul calendaristic;
- ✓ Durata exercițiului financiar este de **12 luni**;
- ✓ Situațiile financiare anuale și raportările contabile se semnează **și de către administratorul sau persoana** care are obligația gestionării entității;
- ✓ Societățile comerciale, societățile/companiile naționale, regiile autonome, institutele naționale de cercetare-dezvoltare, societățile cooperatiste și celelalte persoane juridice **au obligația să depună, în termen de 150 de zile de la încheierea exercițiului financiar**, respectiv a anului calendaristic, la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice o raportare contabilă anuală, al cărei conținut se stabilește prin ordin al ministrului finanțelor publice.

OMFP 1802/2014 Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare consolidate cuprinde:

- ✓ Criteriile de clasificare a entităților economice;
- ✓ Regulile generale de recunoaștere și evaluare a elementelor de activ, datorii și capitaluri proprii;
- ✓ Structura situațiilor financiare;
- ✓ Reguli privind întocmirea, semnarea, auditarea situațiilor financiare;
- ✓ Planul de conturi și funcționarea conturilor contabile.

Scop

Contabilitatea trebuie să asigure înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la poziția financiară, performanța financiară și alte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitatea economică.

Obiectivul contabilității

Obiectivul contabilității este acela de a prezenta o imagine fidelă a activelor, capitalurilor proprii, datoriilor și rezultatului activității unei entități economice prin intermediul situațiilor financiare.

Contabilitatea în partidă dublă reprezintă contabilitatea privită sub dublu aspect: al finanțării și al datoriei.

Primul *tratat de contabilitate în partidă dublă*⁴ cunoscut datează din 1494 și aparține italianului Luca Pacioli (Paciolo) – matematician, contabil.

⁴ L., Pacioli, (1494), *Summa de Arithmetica Geometria Proportioni et Proportionalita*.

Acesta definea contabilitatea ca fiind „*tot ceea ce după părerea negustorului îi aparține ca avere și ca datorie, precum și toate afacerile mari și mărunte, în ordinea în care au avut loc*”.⁵

$$\begin{array}{ccc} \text{Avere} & = & \text{Capital} \\ \text{(tot ceea ce deține negustorul)} & & \text{(de unde are - proveniența)} \\ \text{(patrimoniul)} & & \text{(sursa de finanțare)} \end{array}$$

Ulterior termenii ecuației au fost modificați:

$$\text{Activ} = \text{Pasiv}$$

Reglementările contabile înfățișează o nouă formă a ecuației echilibrului contabil:

$$\text{Activ} = \text{Capitaluri proprii} + \text{Datorii}$$

Terții reprezintă persoanele fizice sau persoanele juridice cu care entitatea are relații economico-financiare.

Entitățile economice folosesc sursele de finanțare (Capitaluri+Datorii) și activele în desfășurarea activității economico-financiare.

Activitatea economică produce transformări calitative și cantitative ale acestora.

Efectul activității economice = **VENITURI**

Efortul activității economice = **CHELTUIELI**

$$\text{VENITURI} - \text{CHELTUIELI} = \text{REZULTAT}$$

și dacă

$$\text{Veniturile} > \text{Cheltuielile} \Rightarrow \text{Profit}$$

$$\text{Veniturile} < \text{Cheltuielile} \Rightarrow \text{Pierdere}$$

Contabilitatea este o componentă a **sistemului informațional**.

Sistemul informațional se referă la ansamblul informațiilor care prezintă următoarele tipuri de circuit: din exterior către firmă, în cadrul firmei sau de la aceasta către exterior.

⁵ *Idem* 4.

Dintre informațiile care circulă într-o entitate economică prezintă interes pentru contabilitate acelea care arată **tranzacții**:

- ∞ care au avut loc;
- ∞ care au fost consemnate în documente justificative la locul și momentul efectuării tranzacțiilor;
- ∞ care au fost exprimate în etalon monetar.

Un **ACTIV** reprezintă „o resursă controlată de o entitate ca urmare a unor evenimente trecute și de la care se așteaptă să rezulte beneficii economice viitoare.”⁶

O **DATORIE** reprezintă „o obligație actuală ca urmare a unor evenimente trecute și prin decontarea căreia se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice.”⁷

CAPITALURILE PROPRII reprezintă „interesul rezidual al asociaților sau acționarilor în activele unei firme, după achitarea (decontarea) tuturor datoriilor.”⁸

$\text{ACTIV} - \text{DATORII} = \text{CAPITALURI PROPRII}$

---

⁶ OMFP 1802/2014 Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare consolidate, Art. 2, lit. a).

⁷ OMFP 1802/2014 Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare consolidate, Art. 2, lit. b).

⁸ OMFP 1802/2014 Reglementări contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare consolidate, Art. 2, lit. c).

CONTABILITATE CHESTIONAR - Quiz 1

1. Un activ reprezintă:

- a) O resursă controlată de o entitate ca urmare a unor evenimente trecute și de la care se așteaptă să rezulte beneficii economice viitoare;
- b) O obligație actuală ca urmare a unor evenimente trecute și prin decontarea căreia se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice;
- c) Interesul rezidual al asociaților sau acționarilor în activele unei firme, după achitarea (decontarea) tuturor datoriilor;
- d) Niciunul din răspunsurile de mai sus.

2. Ordonatorul de credite este reprezentat de:

- a) Persoane care au calitatea de conducători ai instituțiilor publice și care au rolul de a repartiza și utiliza credite bugetare;
- b) Persoane care au calitatea de conducători ai instituțiilor publice și care au rolul de a repartiza credite bugetare dar care nu pot să le utilizeze;
- c) Persoane care nu au calitatea de conducători ai instituțiilor publice și care pot avea rolul de a repartiza credite bugetare;
- d) Niciunul din răspunsurile de mai sus.

3. Situațiile financiare anuale și raportările contabile ale unei societăți cu activitate economică se semnează și de către:

- a) Ordonatorul de credite;
- b) Auditorul financiar;
- c) Evaluator;
- d) Administrator.

4. Societățile comerciale au obligația să depună o raportare contabilă anuală la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice în termen de:

- a) 150 de zile de la depunerea raportării anterioare;
- b) 150 de zile de la încheierea exercițiului financiar respectiv a anului calendaristic;

- c) 120 de zile de la încheierea exercițiului financiar;
- d) 50 de zile de la depunerea raportării anterioare.

5. Teoriile reprezintă:

- a) Elemente necorelate între ele și exprimate aleatoriu;
- b) Generalizări care servesc la organizarea masei de date și la identificarea de legături semnificative între aceste date;
- c) Individualizări care servesc la organizarea masei de date și la identificarea de legături semnificative între aceste date;
- d) Niciunul din răspunsurile de mai sus.

6. Teoriile care stau la baza contabilității ca știință sunt:

- a) Teoria pozitivă a contabilității și Teoria normativă a contabilității;
- b) Teoria pozitivă a contabilității și Teoria relativității;
- c) Teoria normativă a contabilității și teorema lui Pitagora;
- d) Niciunul din răspunsurile de mai sus.

7. Teoria pozitivă se referă la:

- a) Expunerea fenomenelor după prelucrarea în prealabil a conținutului;
- b) Expunerea fenomenelor așa cum sunt ele, fără o prelucrare în prealabil a conținutului și fără aplicarea unei amprente subiective;
- c) Expunerea fenomenelor după o prelucrare în prealabil a conținutului și după aplicarea unei amprente subiective;
- d) Niciunul din răspunsurile de mai sus.

8. Capitalurile proprii reprezintă:

- a) O resursă controlată de o entitate ca urmare a unor evenimente trecute și de la care se așteaptă să rezulte beneficii economice viitoare;
- b) O obligație actuală ca urmare a unor evenimente trecute și prin decontarea căreia se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice;
- c) Interesul rezidual al asociaților sau acționarilor în activele unei firme, după achitarea (decontarea) tuturor datoriilor;
- d) Niciunul din răspunsurile de mai sus.

9. Teoria normativă constituie:

- a) Un cadru general de referință care sprijină evaluarea practicilor contabile;
- b) Un ansamblu de principii fără semnificație contabilă;
- c) Un cadru restrâns care sprijină evaluarea practicilor contabile;
- d) Un ansamblu de legi care nu pot conferi ameliorări.